

Benim çocuğum

Çocuk sahibi olmaktan çekinen birinin yapabileceği en iyi şey bir sınıf edinmektir. Bunu bir yerde okumuş muydum, yoksa kendim mi düşünüp bulmuştum, hatırlamıyorum. Ama sonuçta yaptığım aynen bu oldu. Sandım ki böyleli tehlikesiz bir şeydir. Düşük sorumlulukla idare edilebilecek bir ara alan. Yarı-zamanlı ebeveynlik. Sinirli alınmış annelik. Bunun gibi bir şey işte.

Beni çok iyi tanıyan annem, bu hamlemi hemen görmüş ve yüzüme vurmuştu. Düşündüğünü saklayan biri sayılmazdı. “Ne yaptığını fark etmediğimi sanma” dedi, “Bana yutturamazsın. İyi bir öğretmen olabilirsin. Ama ikisi çok farklı şeyler.”

Halbuki o zaman ben bundan da emin değdim. Sınıfın karşısına geçtiğimde, hissettığım şey düpedüz korkuydu. İlk dersimde o kadar endişeliydim ki, yanımda götürdüğüm su şişesini hiç elinden bırakmadım. Bir avuç genç insan, yüzünü bana çevirmiş bakıyordu. "İyi halt ettin" dedim kendi kendime, "Al sana düşük sorumluluklu alan!" Karşımdaki yüzlere göz ucuyla şöyle bir baktım. Benden ne bekliyorlardı? Akıllı bir şeyler söylememi mi? Herhalde. Ya da belki hayatta arzu ettikleri şeyleri mümkün kılacak bilgiyi edinmek istiyorlardı. Ama ben bunların hiçbirini veremezdim ki! O yaşta bile "öğretmek" denen şeye dair ciddi şüphelerim vardı. Nereden başlayacağım konusu ise başla başına bir muammaydı zaten.

Yine de şansım yaver gitti ve benden beklenenin olmadığını bir zaman sonra el yordamıyla buldum. Anladım ki, bütün öğrenciler önce kabul edilmeyi beklerler. Yaşları, cinsiyetleri, inançları, kimlikleri ne olursa olsun, hepsi önce onları oldukları gibi kabul ettiğini ve benimsediğini görmek isterler. Dersler, akıllı laflar, akademik işler, hepsi bundan sonra gelir.

Can Candan'ın LGBT bireylerin aileleri ile ilgili belgesel filmi *Benim Çocuğum'u* izlerken bütün salınlara beraber ben de ağladım. Film bitikten sonra dışarıda bir öğrencime karşılaştım. İkizim de birbirmize göstermeden gözyaşlarımızı silmeye çalıştık. Sonra baktık ki olmayacak, filmden neden bu kadar etkilendiğimizi konuşmaya başladık. "Ben öyle her şeye ağlayan biri değilim" dedi öğrencim, "Ama bu filme annelerin babaların çocuklarına sahip çıkmaları beni çok duygulandırdı. Kendi ailemden böyle bir kabul görüp görmediğimi düşündüm. Emin olmadım."

Ben de aynı şeyden etkilenmiş ama başka bir yerden düşünmüştüm. Anne olsaydım bu kadar cesur olur muydum.

Filmin beni en çok sarsan kısmı, ergen çocuklarının okulda yaşadıkları sorunları anlatırken anne ve babaların sessizliklerle ve gözyaşlarıyla bölünen konuşmaları oldu. Hepsi yutkunup duruyordu

diye sormuştum kendime. Çocuğumun arkasında durabilir miydim? Onu her zaman anlayıp sevebilir miydim? Bunları aklımdan geçirmiş ama söylememiştim. Öğrencim benden daha açık sözlüydü.

Viedannıydı da üstelik. Ailesine haksızlık etmemesi gerektiğini eklemeyi unutmadı. Onları böyle zor zamanlarla sınamamışlardı. Bazen koşullar beklendiğinden ağır olabilir, çocuklar sıradan olanın çok ötesinde tecrübeler yaşayabilir ve anne babaların ne olursa olsun ortaya çıkıp "Her şey yolunda, sen güvendesin" demesi gerekmezdi. Çocukları gerçekten güvende olmasa bile. Her gece kabus görseler bile.

Filmdeki anne babalar tam da bunu yapmışlardı. Bizi duygulandıran ve *Benim Çocuğum*'un anlattıklarını evrensel kı-

lan da buydu.

Can Candan, filmini "bir aile filmi" diye tanıttığı zaman da muhtemelen bunu kastediordu. Çünkü film, en basit haliyle söylemek istersek, anneler babalar ve çocuklar hakkındaydı. Hatta daha çok anneler ve babalar hakkındaydı. Her biri lezbiyen, gay, biseksüel, travesti veya transeksüel çocukları olan bir grup anne babanın, bu durumla yüz yüze geldiklerinde yaşadıklarını anlatıyordu. Dahası bu insanların, çocuklarını anlamaya çalışırken yavaş yavaş içinde yaşadıkları muhafazakar ve homofobik toplumu ikiyüzlülüğünü fark etmelerini ve birer eylemci haline gelmelerini hikaye ediyordu.

Bu hikâyelerin bazı-
larını dinlemesi zordu. En ağır olanı,
çocuklarına dair en önemli gerçeği bil-

mediklerini fark ettiklerinde anne ve babaların yaşadığı yabancılık duygusuydu. "Meğer benim sevgili oğlum, aslında benim sevgili oğlum değilmiş" diyen bir anneyi unutamıyorum mesela. "Hep bir kızım olsun istemişim" diyen babanın sesindeki acıyı da. Çocuklarının başka birer insan, kendi kimlikleri ve hatta seçimleri olan birer birey olduğunu fark eden ebeveynlerin duyduğu şaşkınlık ve korku vardı bu ifadelerde.

Yine de filmin beni en çok sarsan kısmı, ergen çocukların okulda yaşadıkları sorunları anlatırken anne ve babaların sessizliklerle ve gözyaşlarıyla bölünen konuşmaları oldu. Hepsi yitkin olup duruyordu. Belli ki acılar anlatılmayacak kadar büyüktü. Kimi çocuklar hastalanmış, kimileri okula gitmekten vazgeçmiş, bazıları intihara kalkışmıştı. Katı eğitim sistemi, cahil okul yönetimleri ve ayrımcılığı teşvik eden toplumsal yapı, bu genç insanların derin bir umutsuzluğa sürüklemişti. Çocukların ellerinden kayıp gittiğini düşünen anne ve babaların çaresizliğini hissetmemek mümkün değildi.

Can Candan'ın filminin, ebeveyn ve çocuk arasındaki iktidar ilişkisini yeniden tesis eden tımdık bir "sahiplenme" hikâyesi anlatıldığı söylenler oldu. Hatta doğası ve tarihi itibarıyla muhalif olan LGBT hareketini, "aile kurumu" muhafazakârlığı içine hapsedmeye çalışan bir film olduğu da iddia edildi. Ancak, benim izlediğim filmin bununla alakası yoktu. *Benim Çocuğum*'da anlatılan, bir "sahiplenme" değil "sahip çıkma" hâliydi. Anne babalar çocukların önünde değil yanında duruyordu. Üstelik, hikâyenin sonunda gençler muhafazakâr bir aile düzeninin içine sıkışmıyor, tam tersine anneler ve babalar çocukların mücadelesine katılıp sokaklara dökülüyordu.

Aile kurumuna bağlıyor sayılmam. Bu konuda romantik fikirlerim olmasaydı, çoktan çocuğa çocuğa karışmış olurudum. Eğitim kurumlarına da şüpheyle bakmayı öğrendim. Tahakkümün beterinin oradan geldiğini bilecek kadar zamanım oldu çünkü. Ama bu durum, ne aileyi ne de eğitimi topyekun reddetmemizi gerektirmez. Genç insanların ikisine de ihtiyacı olduğuna göre, aileyi değiştirmeye zorlayan dinamiklerin eğitim kurumlarını da dönüştüreceği koşulları hayal edebiliriz. Kişilerin bütün farklılıklarıyla beraber kabul gördüğü bir dünyayı isteyebilir ve bunun için birlikte çalışabiliriz.

*Not: Henüz izlememiş olanlar için, **Benim Çocuğum** 27 Kasım'da Başka Sinema kapsamında İstanbul ve Ankara'da dört sinema salonunda gösterilecek.*

MELTEM GÜRLE